

**FERIȚI-VĂ SĂ AVEȚI DREPTATE PEA REPEDE,
PRA DEVREME - CA SĂ AVEȚI LA CE VISA.
NICHITA STĂNESCU**

PUBLICAȚIE LUNARĂ DE CULTURĂ,
APARE LA TÂRGU-MUREȘ, SUB EGIDA ONORIFICĂ
A FILIALEI LOCALE
A UNIUNII SCRITORILOR DIN ROMÂNIA
EDITOR: PPA GIURGEA ADRIAN-ARMAND - EDITURA LITART

ISSN: 2067 - 5240
SE DISTRIBUIE GRATUIT

FEBRUARIE 2017 | ANUL VIII | NR. 2 (83)

LitArt

Retrospectivă MAJOR GIZELLA la Galerile UAPR Târgu-Mureș

O expoziție retrospectivă de lucrări picturale și de grafică a uneia din cele mai prolifiche artiste plastice profesioniste pe care le-a dat școala din Ardeal, respectiv liceul de arte din Târgu-Mureș și școala superioară de belle arte din Cluj-Napoca.

PAG. 11

Lidia Buble feat. Matteo *Mi-e bine*

Călin CRĂCIUN

... DEZAMĂGIREA PRODUSĂ DE VIDEOCLIPUL PIESEI *MI-E BINE* E CU ATÂT MAI MARE CU CÂT A FOST MAI APROAPE DE REUȘITĂ. ESTE CA ȘI CÂND ȘTII CĂ MAI AVEAI NEVOIE DE UN NUMĂR CA SĂ CĂȘTIGI PREMIUL LA LOTERIE.

PAG. 2

Redescoperirea literaturii

Julian BOLDEA

ALEX. ȘTEFĂNESCU ESTE PROMOTORUL UNEI CRITICI IMANENTE, CE SE IMPUNE PRIN ADERENȚA LA RELIEFUL OPEREI ȘI PRIN REFUZUL OPINIILOR PRESTABILITE SAU AL PRESTIGIILOR INSTITUITE CONVENȚIONAL.

PAG. 3

SIMPLE GLOSE DESPRE INTER- PRETAREA OPEREI EMINESCIENE

Eugeniu NISTOR

LA URMA URMEI, LA ACEAS-
TĂ ORĂ, EMINESCU NU ARE
NEVOIE DE LAUDE CI DOAR
DE INTERPRETĂRI CORECTE,
CARE SĂ LE UȘUREZE CRITI-
CILOR ÎNȚELEGEREA ȘI MAI
BUNA CUNOAȘTERE A OPEREI
SALE. CĂCI, NE PUTEM ÎNTRE-
BA RETORIC, LA CE ESTE BUNĂ
APOLOGIA ȘI CUI I-AR SLUJI EA,
DACĂ NU SLUJEȘTE ADEVĂRU-
LUI ASUPRA OPEREI ȘI ASUPRA
VIEȚII POETULUI?

pag. 5

Lidia Buble feat. Matteo *Mi-e bine*

Călin CRĂCIUN

Piesa *Mi-e bine* a Lidiei Buble, în colaborare cu Matteo, nici n-a apucat bine să apară și s-a și cocoțat în vârfulurile unor topuri autohtone. A rupt gura târgului cu numărul de audiții și vizualizări pe youtube și s-a bucurat de cea mai bună primire din partea posturilor de radio și a canalelor TV. Cu siguranță melodia și interpretarea sunt responsabile de un astfel de succes. E vorba, în linii mari, de un amestec reușit de pop, R&B, rap și reggae, care transmite o serie de stări ba aflate în sintonie, ba antagonice. Melancolia, dezamăgirea și resemnarea sunt contrapunctate de ironie, optimism și revoltă, dezvăluind depășirea unei drame prin

tică. Am semnalat nu cu mult timp în urmă că sunt semne încurajatoare în arta videoclipului autohtonă, semn că se întâmplă ceva bun la nivelul creației și, deopotrivă, al publicului, cele două fiind interdependente. Totuși, după cum tocmai vom vedea, mai e încă mult de muncă mai ales la nivelul vizualului, al regiei.

Să vedem acum de ce putem considera că *Mi-e bine* se încadrează, după cum spuneam un pic mai sus, abia la marginea artei autentice, încă în categoria kitsch-ului, deși are o muzică pe care o putem trece la capitolul celor reușite și mai ales în ciuda succesului major. Videoclipul ratează în primul rând imagistic.

asumarea ei cu luciditate. Și totuși, dincolo de atuurile melodiei, dacă luăm videoclipul ca ansamblu artistic, putem vorbi, din păcate, de o piesă ratată, eșec ce impune numaidecât o paranteză.

Impunerea unei piese ca un mare succes este un indicator cert al calității publicului care „consumă” (scuze pentru termenul economic), apreciază sau savurează un astfel de produs. Dacă un post TV are un playlist în fruntea căruia ajung în mod constant creații valoroase din punct de vedere artistic, vorbim de un public elevat, capabil să discearnă și să separe valoarea de nonvaloare. Dimpotrivă, atunci când mai mereu topurile au la vârf kitsch-uri, avem dovada certă de incultură, lipsă de educație și de simț artistic evoluat, toate acestea în formă cronicizată. În acest din urmă caz, funcționează mereu „rețeta” cu impact facil și imediat, spontan, imitația, nu originalitatea sau creația auten-

iese în evidență tocmai rețeta de care vorbeam, al cărei ingredient principal este imaginea senzuală afișată cu ostentație. Artista joacă – mă rog, ar vrea să joace – rolul dezamăgitei în dragoste, care tocmai ar vrea să pună punct unei relații traumatizante. Pozele ei actricești sunt însă în contrast evident cu ideea de dramă, sunt dominate de senzualitate și exprimă intenții de seducție, nicidecum trăirea intensă a dezamăgirii. Pe alocuri nu lipsesc nici scăpările accidentale ale zâmbetului. N-ar fi niciun bai în astea, dacă ele ar constitui strategii regizorale supuse unui scop artistic. Am căutat însă în zadar un astfel de scop. Ori el nu există, ori e atât de bine ascuns încât nu l-am putut eu găsi. Până mi-l relevă cineva, merg pe mâna mea și afirm că toată risipa de joc al senzualității nu-i motivată decât de dorința acaparării rapide a atenției celor cărora li se aplică deplin și iremediabil butada

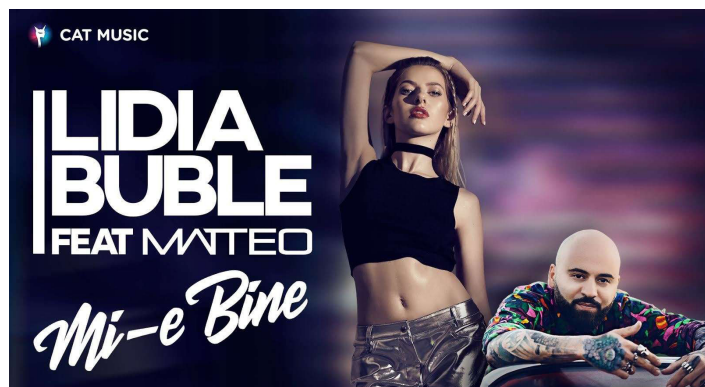

„hormonul bate neuronul”. Miza videoclipului nu e impresia sau sentimentul din categoria celor negative, gen tristețe, dezamăgire, drama trădării și a despărțirii, ci senzația disturbatoare prin zona prohabului. Oricât de reușită, căci, s-o recunoaștem, aceasta din urmă nu e în cantitate neglijabilă, ea nu ridică videoclipul la nivelul artei. O salvare ar fi putut veni de la ceea ce se întâmplă dincolo de frumusețea corpului cântăreței. E o aglomerare de imagini în care se regăsesc elemente specifice scenei, un perete inscripționat postmodern, o canapea victoriană, dezastrul casnic al inundației, un incendiu provocat de un fier de călcat uitat pe o cămasă, spațiul vechi, decăzut sau ruinat în care sau din care se realizează mutarea, un televizor cu purici și cu ecranul „dându-se peste cap”, perdeaua (de după care apare ea în scenă și după care dispare el). Sunt acceptabile toate în logica unui colaj artistic postmodern, cu atât mai mult cu cât sunt purtătoare de semnificații. Dar colajul e subminat tocmai de plasarea sa în plan secund, ca și când ar fi prezent ca umplutură, astfel că atenția e focalizată mult prea mult pe jocul actriceștii stângaci al cântăreței. Ea pare a fi prezentă mai degrabă la o ședință foto promoțională, decât la filmarea unui rol. E preocupată de promovarea propriei imagini, nu de

întruchiparea personajului.

Ceva mai de bine am putea vorbi, în schimb, despre textul piesei, care este despre o relație tiranică. Cunoscuta situație în care o ea e îndrăgostită de cine nu trebuie, fiind mereu mințită sau trădată și recucerită. Ar vrea să se despartă, dar e expusă riscului să fie din nou, pentru a multa oară, sedusă cu minciuni de un el care nu se poate schimba (Tu-mi faci așa mereu,/ Îți întorci spatele;/ Mai bine strâng din dinți/ Decât să mă mai minți). Un fel de... nu poate trăi nici cu el, nici fără el. Versurile „Le pun acum pe foi,/ Le rupem amândoi/ Și acum le-arunc, le-arunc/ Le-arunc, le-arunc, le-arunc/ Și tot ce-a fost candva/ Las în urma mea,/ Mi-e bine” par inspirate din verva de a versifica a hip-hop-erilor, dar pun problema transferului și depășirii suferinței prin transpunerea ei în artă. Un tâlc ar fi că prin acest proces de „punere pe foi” și apoi de rupere și aruncare se poate spune, în final, „mi-e bine”, că arta e mereu aproape de sufletul omului, ajutându-l să-și suporte suferințele și să-și accepte condiția.

Trăgând linie, dezamăgirea produsă de videoclipul piesei *Mi-e bine* e cu atât mai mare cu cât a fost mai aproape de reușită. Este ca și când știi că mai aveai nevoie de un număr ca să câștigi premiul la loterie.

Iulian BOLDEA

Alex. Ștefănescu este promotorul unei critici imanente, ce se impune prin aderența la relieful operei și prin refuzul opiniilor prestabilite sau al prestigiilor instituite convențional. Criticul manifestă, de aceea, un temperament nonconformist, situat de multe ori în răspărul opiniilor consacrate. Volumul de debut al lui Alex. Ștefănescu, *Preludii* (1977) este opera unui critic exersat, cu ochi și scriitură sigure. Interpretările reunes vocația conciziei și capacitate de concentrare asupra detaliilor, afirmând intuirea unor trăsături dominante, într-un demers critic aplicat, favorizat de contactul viu și permanent cu textul literar. Celelalte cărți de critică literară dinainte de 1989 ale lui Alex. Ștefănescu, *Jurnal de critic* (1980), *Între da și nu* (1982), *Dialog în bibliotecă* (1984) conțin note de lectură, comentarii, interpretări și opinii, într-un stil original, explicit și frust, uneori în formă dialogată, ca strategie de persuadare a cititorilor, printr-un limbaj de o simplitate jucată, într-un stil dezinvolt, natural, cu comparații inedite, cu paralelisme insolite între elemente ale literaturii și domeniul realului, din care nu absentează ironia, efectele umorului sau reflexe ale parodicului.

„Epicureismul bine temperat” (Gh. Grigurcu) al criticului este vizibil mai ales în cartea *Între da și nu* (1982), culegere de articole alimentate de un anumit hedonism al întâlnirii cu literatura. În cazul lui Alex. Ștefănescu franchețea, tranșanța opțiunilor și aserțiunilor se împletește cu irizările unui impresionism critic (în sensul bun al cuvântului), dar și cu voluptatea reacției empatice față cu relieful operei literare. În *Dialog în bibliotecă* (1984), criticul întreprinde, în fapt, o pledoarie pentru critica impresionistă, aflată în răspărul metodelor și tehnicilor structuraliste sau formaliste de interpretare a textului literar, declarându-se adeptul unui gen de critică care deplasează accentele hermeneutice asupra sensibilității, intuiției și revelațiilor afectivității: „Pentru ade-

REDESCOPERIREA LITERATURII

văratul critic, citirea unei cărți echivalează cu o experiență pe propria sa sensibilitate”. Recurgând adesea la imagini sau aserțiuni ce frizează simplitatea, criticul repudiază inflamațiile metodologice sau frazele critice arborescente și găunos erudite, promovând, mai curând, o relație critică empatică, fundamentată pe voința de clarificare, pe exercițiul raționalizant și, totodată, relativizant. Refuzul absolutizărilor se realizează unui simț al proporțiilor și al geometriei care plasează analiza într-o postură optimă în fața operei literare, prin care se reunes într-o cadență optimă luciditatea și senzualitatea critică în perceperea analogiilor dintre opere și scriitori, dintre principii, tendințe sau finalități estetice. Dialogul cu textul literar este plastic, sugestiv, întrunind accente ale spontaneității și mobilității, într-o scriitură substanțială și problematică, deloc ternă sau lineară. Criticul nu ezită, de altfel, să sancționeze unele devieri și degradări ale literarității, ca în diagnosticul exact și obiectiv al *Imnelor* lui Ioan Alexandru.

În *Introducere în opera lui Nichita Stănescu* (1986), poetul *Necuvintelor* este perceput ca un „prototip al modernității”, un poet ce a restructurat în profunzime limbajul poetic românesc, raportându-se, însă, permanent la tradiție, fie prin tentația racordului integrator, fie prin distanțare parodică, ironică și ludică. Principiul care tutelează acest univers liric de o originalitate frapantă este acela al imprevizibilității. Criticul diso-

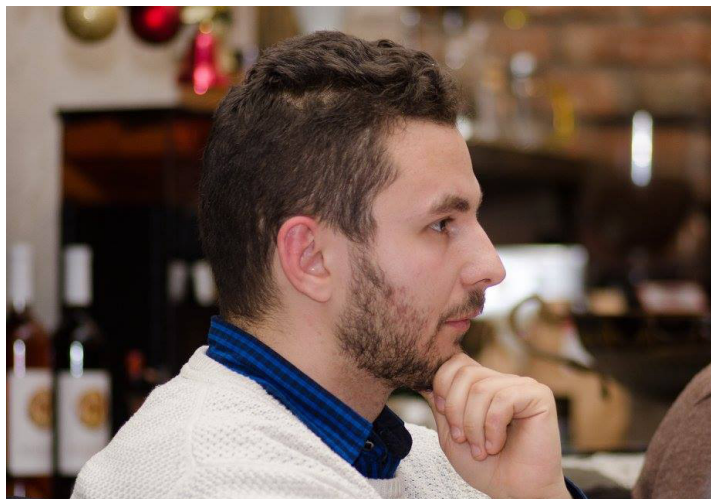
ciază mai multe dimensiuni ale poeziei nichitastănesciene: realistă, parodică, sentimentală, epică, „poezească”, vizionară. Referindu-se la sentimentalismul lui Nichita, Alex. Ștefănescu descriează mai multe laturi ale acestuia, o latură a pitorescului, una melodramatică și o a treia galantă. *Prim-plan* (1987) este o culegere de studii ce im pun prin rigoare a documentării și plasticitate a expresiei, în care este analizată creația unor scriitori precum Argezi, Blaga, Bacovia, Marin Preda, Ștefan Aug. Doinaș, Ioan Alexandru etc. Alex. Ștefănescu are darul de a fixa, prin formule sugestive, profilul unui autor, în explorări dense, care subliniază statutul estetic al operei, în raport și cu relieful contextului istoric. Se regăsesc aici observații juste, dense (eclipsa eului în poezia de senectute a lui Blaga, estetismul prozei lui Eugen Barbu, tendința mitizantă, simbolică și alegorică a poeziei lui Marin Sorescu), dar și unele aserțiuni tranșante (Marin Preda ar fi mai important ca personaj decât Ilie Moromete etc.). Cea mai importantă carte a lui Alex. Ștefănescu este *Istoria literaturii române contemporane*, carte îndelung discutată și disputată. În *Istorie*, criticul radiografiază, dihotomic, literatura falsă (dedusă din ideologia marxistă) și literatura autentică, care s-a situat „într-un raport de ostilitate sau, în cel mai bun caz, de indiferență față de regimul comunist”. Periodizarea lui Alex. Ștefănescu este una „personală”, frapând absența - inexplicabilă și neexplicată - a multor nume

importante (Mircea Zăciu, Nicolae Balotă, Paul Cornea, Constanța Buzea etc.), ca și prezența - discutabilă - a unor autori care nu au confirmat, *Istoria* lui Alex. Ștefănescu fiind, așa cum remarcă Nicolae Manolescu, o „fotografie în alb și negru”, în care sunt reunite tranșanța aserțiunilor și comparațiile plastice, dezvoltate, atât de specifice stilului lui Alex. Ștefănescu.

Criticul s-a afirmat, după 1990, și în publicistica politică, publicând un „jurnal politic” (*Gheața din calorifere și gheața din whisky*) intens subiectiv, remarcabil prin vervă caustică, umor bonom, forța de plasticizare a situațiilor, personajelor și moravurilor epocii de tranziție. *Jurnal secret* (2005), *Jurnal secret. Noi dezvăluiri* (2007), *Jurnal secret. Dezvăluiri complete* (2009) sunt pagini autobiografice redată într-un stil savuros, când trucat, când de o subiectivitate maximă, mereu de o sinceritate liminară, ce trădează, dincolo de camuflaje și strategii ludico-ironice, aspirațiile secrete ale autorului. *Mesaj către tineri: Redescoperiți literatura* (2014) e o carte-manifest, o carte programatică, un apel (disperat, aproape) adresat unei tinere generații care pare că se depărtează tot mai mult de fascinația și de valorile literaturii. Într-o pagină de aspect confesiv, Alex. Ștefănescu notează: „Această carte reprezintă o ultimă încercare a mea de a trezi interesul tinerilor pentru literatură. Sunt prea în vârstă ca să mai fac și alte încercări. Când eram copil și am descoperit literatura mi s-a părut ceva atât de frumos, încât am hotărât, cu un egoism ingenu, să nu mai vorbesc nimănui de existența ei. Voiam ca literatura să rămână numai a mea. Odată cu trecerea anilor, am ajuns, dimpotrivă, să doresc ca toată lumea să se bucure de frumusețea literaturii. Cum să te uiți la o auroră boreală fără să-i chemi și pe alții să o vadă?”.

Într-o zicere, doar aparent paradoxală, Mircea Dinescu recunoaște în Alex. Ștefănescu pe unul dintre „puținii critici literari care iubesc literatura”. Autorul *Mesajului către tineri* nu doar că iubeste literatura, dar reușește, prin articolele, emisiunile, cărțile și intervențiile sale publice, să îi facă și pe alții să o iubească și să o aprecieze, în ciuda atâtor obstacole și neajunsuri pe care literatura le are de înfruntat astăzi, pentru a ajunge la ochiul, mintea și sufletul cititorilor.

Savu POPA

Desenai pe un perete
Cu creta,
Poate așa e la atingere
inima unui animal fioros,
Precum această bucată de cretă
Aproape consumată.

Veneam lângă tine
După o zi de absență,
Ochii mă dureau
De la cerul asemănător cu
Spațiul înverzit dintre două
Șine de tren încinse,
Îți arătam, mișcarea leagănelui gol,
Senzația de amețeală după,

Ușoară amețeală, ezitare
și aerul devenea praf de cretă,

Atunci te uitai în ochii mei,
Aveam culoarea ceței dese,
Lăsată peste oraș în mijlocul
Zilei.

Locuiam în interiorul celorlalte planete,
Întuneric, atât cât încape în palmă, când
degetele sunt strânse cu toată puterea. Acolo
mai erau alte anotimpuri, cele care vor veni
pe pământ după noi, culorile atârnavă pe
franjuri la întâmplare, case goale, luciarea
nămolului pe margini, apa eliberată din
stratul de gheață precum mâna din mânășă
strâmtă, un pian la intersecție pentru cei
care vor să se oprească, apăsând clape la
întâmplare, insecte, păsări, plante veninoase,
crescute peste morminte anonime. Tăcerea
din jur, împrăștiată ca bucățile dintr-un stup
de viespi pe un câmp întins.

Dorința ta
De a locui
În orașe mici, provinciale,
Liniștea, atât de mare,
Umbra ei peste zăpadă
O face mai rece.
Lași ușile deschise, te întinzi
Pe canapele, răsfoiești
Foi goale,

Senzația că ești închisă
Într-o încăpăre cu pereții de scoică,
Cineva lovește un gong care se face țândări,
În ceasul de lângă tine
Orele șterse încep să lucească,
iese luna dintre nori.
Afară gheața scrâșnește prelung
Ca și cum
O corabie în mijlocul oceanului înghețat
Încearcă să înainteze.

Somnul cu fața la perete,
Respiri de parcă
Aerul ar fi valuri de praf,
Zăpada se transformă
În fulgi,
Începe să ningă invers.

Privirea, vorbele spuse
Ieri unui necunoscut,
avea fruntea
Precum pagina cu puncte de suspensie
Dintr-o carte.

Acum privesc șinele de tren,
Se amestecă în mintea mea
Ca imaginea mâinilor mimând amețeala
Și asta nu e tot
Știi bine că obsesiile
Dorm iepurește.

Frig de crăpau pietrele. Ca să mai luminăm
camerele, am dat ceasurile cu vreo două, trei
ore în urmă. Astfel, se mai și aerisește. Tata
intră în casă ducându-și umbra ca pe un braț
de lemne. O aruncă în sobă. Ne va ține de
cald. De regulă, o umbră arde la foc mic. Dar
arde bine, îndelung, fătă zgomot. Cenușa ei
încăcioasă, se așează direct pe cuget. Zilele
au tot mai des gustul de ceară, figurine de
ceară în mâinile unui copil, care le-a strâns
în pumni, apoi le-a dat drumul în apă. Dacă
te apuci să atingi peretele dealurilor, vei vedea
că atingi coajă de ouă. Tata se așează în fața
noastră, îngândurat privește pereții acestui
secol, de pe care a cam început să cadă
tencuiala.

Atunci am înțeles, da,

Tăcerea din ochii mamei,
un meteorit prăbușit
Pe
Pământ,

Cine, mai târziu, i-ar recunoaște
Rămășițele calde, colorate.

Cine s-ar întoarce în acel loc,
Înainte de începerea ninsorii.

Teama că o gumă de șters
Ar putea șterge
Cu blândețea mâinilor unui asasin
Tot ce există în jurul tău
Rând pe rând,

Numai ție
Doar contururile,
Ar fi destul,

Fără contururi
Ești
Un punct nevralgic,
O cicatrice pe
Pielea aerului,

Ești starea celui
Care poartă
Mănușile pe dos,
Inima îi e o pungă goală
Pe care o poartă
În buzunar ziua întreagă,
Obiectul din ea,
Un Aleph
Lepădat
De întregul univers.

Împreună
Au rămas
Oricum.

Lumina stinsă
I-a găsit împreună,

Întunericul stins
I-a găsit împreună.

Cel de al 5-lea război mondial
Dintre cel de al 3-lea și cel de al 4-lea
Război mondial,
I-a găsit împreună.

Ziua de azi,
Un exponat
Dintr-un muzeu,
Singularul căreia
I se aude sângele
Curgând,
I-a găsit împreună.

Împreună, mult mai singuri.

Cineva îți vorbea
Cu mai multe voci,
Se auzeau ca piciorușele
Unei insecte pe apă,

Eugeniu NISTOR

Biografia și opera eminesciană au suscitât și continuă să suscite, vreme de mai bine de un secol, interesul multor comentatori, mai mult sau mai puțin avizați ai fenomenului, deoarece (trebuie să precizăm) creația eminesciană reprezintă, și astăzi, un adevărat fenomen pentru literatura română!

Desigur, unii dintre acești analiști au făcut lucruri remarcabile, în legătură cu descifrarea textului eminescian, cu interpretarea lui și cu clarificarea unor aspecte biografice ale poetului, poziționându-se definitiv printre eminescologi, afirmându-se definitiv într-o știință care, cu timpul, a prins tot mai mult contur: eminescologia.

Dar și aici ne simțim datori să facem o constatare: între criticii, istoricii literari și esești cu contribuții remarcabile în interpretarea operei eminesciene – începând cu Maiorescu, Călinescu, Perpessiciu, Petru Creția, Noica, Rosa del Conte ș.a. – s-au strecurat, de multe ori, și comentatori minori și insignifianți, care nu aveau nimic de spus, ale căror însăși conțineau doar false interpretări savante, fără nici o chemare pentru opera lui Eminescu, îndemnați probabil doar de snobism și de dorința unui succes literar facil. Acestora, de fapt, poetul le-a răspuns „proactiv” în poezia *Criticilor mei*.

La urma urmei, la această oră, Eminescu nu are nevoie de laude ci doar de interpretări corecte, care să le ușureze criticilor înțelegerea și mai buna cunoaștere a operei sale. Căci, ne putem întreba retoric, la ce este bună apologia și cui i-ar sluji ea, dacă nu slujește adevărului asupra operei și asupra vieții poetului?

Aș mai constata că, în urmă cu ceva timp, doi cărturari târgumureșeni s-au arătat preocupați de această „știință”, ilustrând-o așa cum se cuvine în scrierile lor, fiind vorba de prozatorul și

SIMPLE GLOSE DESPRE INTERPRETAREA OPEREI EMINESCIENE

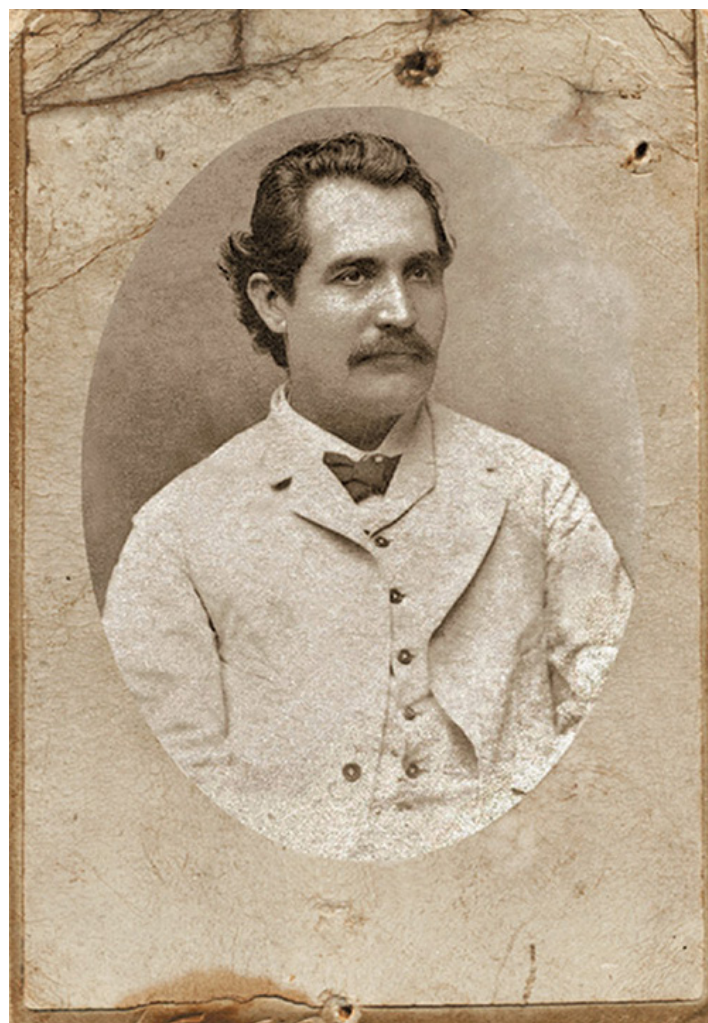
istoricul literar Ion Ilie Mileșan – în volumul *Mihai Eminescu. Opera dramatică* (Editura Ardealul, Târgu-Mureș, 1997) –, și de criticul literar Iulian Boldea – în volumul *Timp și temporalitate în opera lui Eminescu* (Editura Ardealul, Târgu-Mureș, 1999). În continuarea acestor preocupări, trebuie să amintim și de volumul colectiv *Eminescu – 2000* (supliment al revistei de filosofie și literatură *Târnavă*, Editura Ardealul, Târgu-Mureș, 2000), unde mai mulți critici și esești târgumureșeni și-au adus, fiecare, o contribuție substanțială la mai buna cunoaștere a unor aspecte de detaliu și profunzime ale operei eminesciene, dintre care vom aminti studiile și eseurile: *Mitologia nihilismului la Eminescu* (de Cornel Moraru), *Ambivalența timpului la Eminescu* (de Iulian Boldea), *Poezia eminesciană în viziunea filosofică a*

lui Lucian Blaga (de E. Nistor), *Concepții filosofice și cosmogonice în catrenele lui Omar Khayam și în poezia lui Mihai Eminescu* (de Berdj Așgian), *Motivul luminii în poezia lui Mihai Eminescu* (de Aurel Hancu), *Triptich eminescian* (de Teodor Vidam) ș.a.

Așadar, pe acest fond de preocupări culturale târgumureșene, a fost editată o nouă carte: Cristina Sava – *Receptarea poeziei eminesciene. Formă și limbaj* (Editura Ardealul, 2013), reprezentând o nouă interpretare și o nouă analiză a poeziei lui Eminescu, care nu poate fi decât binevenită. Într-un ștraif publicat pe coperta a patra a volumului, criticul Cornel Moraru apreciază că „astfel de încercări, oricât de timide, întrețin interesul viu în jurul marelui poet și ne îndeamnă să-i citim cu o emoție mereu proaspătă opera”. Și, adăugăm noi, acest lucru cu atât mai mult cu cât

această interpretare se dorește a fi una didactică, adică axată strict pe descifrarea limbajului poetic eminescian, pe evidențierea unor particularități pregnante în receptarea operei eminesciene și, mai ales, pe clarificarea sensurilor și semnificațiilor lingvistice din unele poezii eminesciene cuprinse în manualele școlare. Să constatăm însă și că „sumarul” acestei antologii poetice eminesciene supuse analizei este destul de generos, cuprinzând: *Scrisoarea III, Călin (file din poveste), Făt-Frumos din tei, Crăiasa din povești, Doina, Floare albastră, O rămâi..., Dorința, Freamăt de codru, Sara pe deal, Mai am un singur dor și Luceafărul*. Iar aici e necesar să precizăm că viziunea interpretativă se axează pe o singură dimensiune: *utilitatea didactică!* De unde derivă și întrebarea noastră: pot folosi elevii și profesorii această carte în procesul educativ sau nu?! Dacă răspunsul este *da* – atunci câștigă și cititorii și autoarea lucrării; iar dacă răspunsul este *nu* – pierd ambele părți! Dar acest tip de pariu interpretativ presupune din start unele riscuri pentru orice comentator al operei eminesciene și, deci, este / rămâne valabil și pentru Cristina Sava, autoarea acestei cărți.

Dincolo însă de aceste scurte „incursiuni” în bibliografia eminesciană, provenind, toate, din cadrul spiritual al Mureșului, trebuie însă să remarcăm că tot aici mai există și un soi de „activism festivist” consacrat poetului național, care se declanșează programat, în fiecare an, în preajma zilei de 15 ianuarie, fiind pus în practică fie de unii politrucii cu pretenții culturale, supraviețuitori ai tuturor regimurilor politice care s-au succedat la cârma județului în ultimele trei decenii, fie de unii condeieri și versificatori de ocazie, care doresc să se afirme și să-și atingă numele de cel al lui Eminescu... Unii dintre aceștia bântuie fără odihnă prin județ, vânzându-și pe unde apucă „marfa” răsuflată și uitând mereu de mesajul ironic pe care li-l adresează Poetul însuși prin versurile *Scrisorii I*: „...Iar deasupra tuturora va vorbi vreun mititel, / Nu slăvindu-te pe tine... lustruindu-se pe el...”

Mediana STAN

o pădure de plopi destrămându-se la vârfuri
podelele galben-ocru sunt poduri peste un pârâu aproape secăt pe
fundul unor maluri sterpe
scot din sertarul mesei de toaletă o cutie de pudră, un puf,
chipul meu tânăr e fixat cu șuruburi de bronz în dreptunghi
eu ținându-mi copilul-care-am-fost în brațe ca un sfânt ținându-și
capul retezat
cu un ruj roșu pe jumătate uscat conturez buze, frunze

mama, un amalgam de flori de teracotă, iriși electrice, cratere negre,
chipuri de turturele cu ochi rotunzi, ciocuri lungi subțiri ieșind de sub
bolți albe
sânii ei vulcani de lapte stinși odihnindu-se sub mantale de nea

sânii ei sunt două movile din pământul scos când au ridicat casa,
netezite de mâini de copii
ne-am construit castele acoperite de cupole rotunde, în centrul lor am
așezat încântați câte un melc minuscul

la fiecare mișcare a sânilor ei mari liniștea se vălurește se sfâșie
zidurile se răsucesc ca niște conuri de hârtie în care plesnesc floricele
albe de lumină

identitate

calc din nou pe podeaua vălurită, gălbuie
îmi așez hainele în dulapul lăcuit care reflectă ferestrele ca o ceață cu
dăre de culori

căldura trupului meu păstrează ceva din căldura sobei
în camera aceasta îmi scriam temele, citeam sau mâncam lipită cu
spatele de plăcile de teracotă fierbinți
aici mă desprindeam din mulțimea compactă de rațiuni, trupuri de
aceeași vârstă ca un fruct dintr-o marmeladă de fructe cleioase
din care îmi întindeam pe pâine, mușcam cu poftă citind, întorcând
pagini

ascultam gazul sâsâind puternic în spatele meu dintr-o fisură a
scoarței, într-un proces de refacere a lumii sângele meu curgând
zgomotos prin țevi metalice

vase de alamă cu margini înnegrite
tapiserii subțiate care și-au pierdut orice moliciune
trebuie să îmi pun o pernă să pot să mă așez pe un scaun care
altădată era atât de confortabil

aripile turturelelor scot un piuit când își iau zborul
inele de sunete cad unul în altul din ce în ce mai strâmte
îmi cad pe degete, pe brațe, sunt plină de inele de sunete

un lustru ieșit din istorii uzate, prea tălmăcite
amestecate iute cu o linguriță în cană, beau un ceai care mi se pare
fad, amărui, abia la sfârșit îmi ajunge în gură zahărul lui netopit

stau cu mâinile încrucișate pe după spătar
în fața fotografiilor unor ființe care nu mai există de zeci de ani
cum poți să-ți dai seama privind fotografiile lor că oamenii aceia nu
mai există?

mama mă ceartă că după vechiul obicei am lăsat focul aprins la reșou
la ce te gândești?
ar trebui să ridicăm o bucătărie mică de vară undeva în curte
mama face un gest cu mâna că nu e nevoie
trebuie să rămână toate așa cum au fost
un grătar subțiat îngroșat pe alocuri ca niște degete diforme din fontă
întinse să se încălzească la flăcări albastre
iriși eterici înflorind brusc pe marginea unor cratere negre
se sting de la butoane conice se răcesc

aici nu există prezent, doar un trecut prăbușit în lucruri,
un gol al unor spații-dreptunghiuri trase cu cretă
mama a rămas împreună cu mine, un copil ca o păpușă uzată,
plimbându-se pe role în jurul unor găuri negre
fascinat de chibrituri din care se aprind stele

trebuie să mă întorc la ei când și când
trebuie să mă privesc în oglinda de acasă

un peisaj adâncindu-se în perete
cruste suprapuse crăpate

tabernacul

el trecea stânenit pe stradă
cu ochii în pământ ridicându-i doar pentru a îngâna un salut
știa pe de rost
casele, grădinile mici, câinii
vecinii care-l urmăreau cu privirea

lumina verii cădea peste casă ca pânze proaspăt vopsite în culori
aprinse
stacojiu purpuriu ocru galben
se schimbau decolorându-se de soare
tot mai uscate
arse
în camera mea cu miros de cărți și de vechi
podeaua se umflase, valuri din lemn gălbui în ale căror goluri ne
așezam căutând puțină răcoare

ce faceți acolo? am auzit pe neașteptate vocea mamei,
venise mai devreme de la lucru fără s-o simțim, îi văzuse sub cuier
pantofii,
ce faceți acolo? s-a răstit tata trântind o ușă, făcând să sară varul de
pe perete
pașii lui greoi apropiindu-se de ușa dincolo de care ne aflam goi cu
brațele lanțuri
am vrut să spun învățăm pentru toamnă dar mi s-a părut că nu țin
am înghețat
stăm de vorbă, a spus el atât de firesc, atât de sigur încât n-au deschis
am început să rostim chinuit cuvinte îmbrăcându-ne totodată
ieșeau fără sens
vorbisem mereu cu buzele, cu limba și cu dinții cuvinte de carne,
sunete mute sau sparte
mi-a venit în minte o rugăciune, am început s-o rostesc cu glas tare el
a început să repete după mine
iartă-ne doamne, păcatele făcute cu voie sau fără voie,
iartă-ne păcatele din iluzie, păcatele din vis, păcatele împlinite sau
neîmplinite,
păcatele din minciună, păcatele din prefăcătorie sau înșelăciune,
păcatele din becisnicie, păcatele din poftă neînfrănată,
iartă-ne păcatele făcute ziua sau pe întuneric,
păcatele tănuite sau păcatele date în vileag,
iartă-ne păcatul cu ochii, păcatul cu sufletul, păcatul cu trupul
lumina cădea peste casă ca pânze proaspăt vopsite schimbându-și
culorile
una după alta
decolorate de soare
uscate
arse

SĂPÂNȚA, hohot dacic în fața morții

Mihai Suciuc în dialog cu meșterul Toader Turda de la Săpânța

„Din 62 de țări

M-au vizitat până ieri.

Din conducători de sat

Foarte mulți m-au vizitat...”

Am măsurat și eu – român și muritor de rând – cu pasul cea mai căutată uliță a Săpânței, a Maramureșului, poate. Căutată spre a ne descoperi fruntea de povara gândurilor și a deveni, a redeveni pentru o clipă copii de-atâta mirare în unicul, nu al Săpânței, ci al lumii, CIMITIR VESEL.

Pe autorul acestui inedit spațiu de meditație, Stan Ion Pătraș, nu l-am mai găsit, fiind integrat în propria-i operă, foaie de titlu a acesteia.

Mulți și multe o fi avut de îndurat meșterul-artist-filosof până să-și ocupe și el, la 69 de ani, locul central în opera ctitorită, toate rezumate lapidar pe albastrul de Săpânța al crucii din fața bisericii: „Crucea mea când s-au lucrat/ Care eu mi-am comandat/ Doi elevi ce-am învățat/ Mi-au făcut lucru pe plac:/ Turda Toader...”:

- Dânsu o compus versul ăsta chiar la spital, în Cluj, când o știut că noi (cu Stan Vasile) o să-i facem cu mâna noastră această lucrare, care el și-o luat angajamentul în fața multora care întrebau: „Tovarășu Stan Pătraș, cine v-o face dumneavoastră cruce și epitaf, că dumneavoastră multora ați scris?” „De-o putea ș-o apuca, oi face-o io – chiar a spus cu cuvântul lui așa -, de nu, are cine s-o facă: acei pretini și meșteri ce-or rămas în urma mea”...

- N-a mai apucat s-o facă!

- Am făcut-o noi.

- Examen greu; grea și moștenirea, testamentul artistic.

- Ș-o spus așa dânsu: „Îmi pare rău că n-am putut s-o fac cu palma mea. Și vă mulțumesc foarte frumos că mi-ați îndeplinit dorința. Asta mi-a fost dorința: să-mi văd crucea făcută, dacă n-am putut cu palma mea, de palma voastră”.

- Să vorbim de moștenirea care trebuie dusă mai departe.

- Dânsu ne-o spus așa: „Eu mor, sunt pe patul de suferință, văd că nu mai am scăpare, fiecare om trebuie să sosească la treaba asta. Sunteți aci care v-am lăsat în urma mea să-mi duceți lucrările mai departe, să săpați în stejarul secular destinele multora. Să fie văzute lucrările de mulți din țară și de peste hotară și să mă pomeniți și pe mine în cuvântul dumneavoastră când vor veni mulți din toate părțile lumii. Pentru că, cu părere de rău vă spun aceste lucruri, n-am apucat să trăiesc și eu mai câțiva ani, care m-am bucurat mult de viața mea, și să-mi fac planurile care le-am plănuit, să duc mai departe arta asta în comună. Dar mă bucur mult că am cine să rămâie în urma mea, să o continue”.

Din multe țări ale globului, țări dezvoltate, vin și admiră mult lucrările. Chiar vedeți vederi făcute de francezi, de germani, vedeți personal dumneavoastră, ne caută mulți. Și spun că așa ceva n-au văzut niciodată, decât în Săpânța.

- Prin ei, cunoașteți și dumneavoastră lumea. Dar, zic eu, mai important e să cunoști

satul, lumea satului. Pentru că Săpânța de-aici începe, aici e și izvorul faimei duse în cele patru zări. Mă refer la acele versuri-epitaf săpate pe cruci, care surprind și rezumă așa de bine viața celui dus.

- Aiste epitafuri, aste versuri, după cum spunem noi, mulți se-ncurcă a le citi. Pentru că scriem, avem ordin să scriem, după limbajul comunei, nu gramatical, să știți. În loc de ani, scriem ai, , copil-cucon, femeie-boreasă. Și-așa, poate ați observat, să nu credeți că am greșit, ci scriem după limbajul comunei care ne-a învățat.

- Un farmec în plus dinspre lipsa normelor de gramatică.

- Exact! De-aceea am vrut să vă informez. Pentru că poate v-ați gândit că am greșit. Desigur că noi analizăm primași dată familiile acelea care vin să ne comande cruce. Ne consultăm cum i-o fost purtarea, cum i-o fost situațiile lui; imediat, noi imaginăm și-i compunem în câteva minute versul care-l merită.

- Ați avut și necazuri? Pentru că mai apar și defecte, nu numai calități înscrise pe cruci. Iar adevărul mai și deranjează.

- Niciodată! Nici chiar funcționari, ca secretari de partid și din conducerea comunei și din Consiliul Popular. „Foarte bine – or zis – să se-ndrepte!”. Noi săpăm cu mintea noastră în acest stejar secular destinele multora pentru ca să se îndrepte, să fie mai buni. O venit acum două săptămâni un om din sat, betiv, scândalos: „Vreau să vă explic un lucru. – Da, v-ascultăm. – Am venit la dumneavoastră, cu toate că-s tânăr, nu-s încă de moarte, să-mi faceți o cruce”. – Da de ce? Că dumneata ești tânăr, ai familie, are cine ți-o face. – Eu văd că răd de mulți și nu voi să rădă și de mine. Să văd io ce-m scrie! – Dacă te-i purta mai frumos, nu or råde. Dacă te-i purta ca până acum, or råde mai tare”.

- Carte de învățătură deschisă spre fiecare. Credeți că sunt mai buni săpânțenii de când cu CIMITIRUL VESEL?

- Să știți că un pic se cam feresc, mai ales la bătrânețe: „mă, să nu mă facă ăștia de râs!”

- E luptă și cu moartea, nu numai cu viața; înfruntare, sfidare a morții cimitirul dumneavoastră vesel.

- Multe lucruri scriem: „Tu, moarte cu urât nume,/ Tânăr tu m-ai dus din lume”. E condamnată și Moartea.

- Mai sunt, apoi, și oameni mai vârstnici care cred altfel decât noi, ăștia mai tineri.

- Pe mulți i-am lămurit, că lumea în trecut nu era cu studii superioare, nici cu de-astea elementare, cu șapte clase, cu opt, credeam mai mult în farmece, în lucruri de-ale babelor, care nu aduceau niciun folos, ci stricăciune în populație. Chiar avem niște secte, unii care nu pun mâna pe armă, nu îmbracă haina militară; ăștia cam dăunează satului. Noi îi cunoaștem și îndemnăm să te supui legii și stăpânirii.

- Scriitorul Pop Simion spunea despre înaintașul dumneavoastră, Stan Ion Pătraș, că a avut chef să glumească cu dalta și a glumit formidabil. Dar socot că una e să glumești cu dalta și alta cu moartea, ținând seama și de prejudecăți care nu s-au stins.

- O glumit. Dar gluma nu alungă adevărul. În cimitirul din Săpânța se scrie

fața fiecăruia, exact. Nu ferim pe nimeni, chiar fratele și tata și mama să fie, că ce-ar zice populația și societatea? Nu e bine! Trebe să mergem drept dacă mergem cu toți.

- De fapt, meștere Toader Turda, cum se ajunge în cimitirul ăsta? Ca locatar, nu turist.

- Cei care au decedat și vor să se-nmormânteze în Cimitirul vesel, într-acest punct turistic înființat de Stan Pătraș, plătesc pe categorii. Prima taxă – înaintea bisericii, unde-ați văzut crucea meșterului, 2500, la mijloc, 1800, iar la margini 1000 de lei. Și-așa că aici merg toți cei care au bani, colo – cei care n-au bani, mai săraci, merg în celălalt cimitir.

- Dreptate totală, egalitate, nici Dincolo nu-i! În ultima vreme, crucile dumneavoastră albastre nu numai că au „leșit din cimitir”, dar au lăsat în urmă și hotarul satului, ajunse în departele lumii. Asta vă bucură?

- Chiar ne bucură. Mulți caută în Săpânța arta asta și spun așa: „Vreau și părintele meu să aibă astfel de epitaf și astfel de pictură și de sculptură și albastrul de Săpânța să-l avem ca o amintire a celui mort”.

- Oare, nu-i și rău în asta? Se risipește Săpânța, spiritul ei!

- Nu! Ceea ce-i în capul unui meșter nu se poate muta niciodată, decât lucrarea.

- E mai grea lupta cu stejarul sau cu oamenii?

- Cu oamenii, că stejaru-i mort, tace!

- Nu vă neliniștește lemnul – față de piatră, să zicem – în fața duratei, a timpului?

- Acest stejar, cum am spus, secular, după cum ne spun bătrânii, la timp este rezistent. Durează pictura pe el până la zece ani. La zece ani, le pictăm înapoi. Și durează poate și 200 de ani. Stejaru-i rezistent la timp. Ori la orice timp. Avem experiență.

- Două cuvinte și despre „farba” crucilor, albastrul de Săpânța. I-ați prins secretul?

- Acest om, acest meșter, care a înființat în 1935 Cimitirul, s-a consultat cu bătrânii satului: „Ce farbă, ce vopsea să dăm noi la crucile astea care le pictăm? Noi ar trebui să le dăm culoarea cerului; albastru de Săpânța să se numească!”.

- Zis și făcut! Nu vi se pare ciudat, totuși, că faima unui sat o duc cei morți, cimitirul, nu satul viu? De regulă, ne lăudăm cu viii.

- Ne lăudăm cu cei ce trăiesc pentru că lucrurile din trecut le știm, dar viitorul nu. Și-așa că noi multe am învățat de la cei bătrâni și datorită lor suntem noi...

„Lângă cruce, la Săpânța,/ Moartea și-a pierdut sămânța”, exclamau în vers, în jurnalul meșterului săpânțean, poezii Ion Bănuță și Radu Boureanu.

La Săpânța, în neconvenționalul, atipicul cimitir, răzbate parcă și își înfioară auzul „homerical” hohot de râs al dacilor-străbuni, prin care înfruntau și sfidau „Marea Trecere”. „Cu moartea pre moarte călcând”, incantează creștinii întru Hristos. Creștinii din Săpânța calcă pre moarte cu viața!

Paradox sau nu, un cimitir urcă faima unui sat în lume, aducând lumea aici, să se minuneze. Săpânța rămâne, la hotar de țară, punct de legătură cu lumea. De aici și de Dincolo...

Dumitru-Mircea BUDA

Când Ștefania ridică
Ochii ei ireal de albaștri spre geam
Camera se dematerializează rămân
Numai contururile vagi ale lucrurilor
și noi călătorim cu ea
dincolo de sticlă
de curtea cu betoane gri a spitalului
de coroanele teilor
de acoperișurile blocurilor cu 10 etaje
ne oprim într-o
poiană înverzită, pe dealul de deasupra
orașului
e primăvară, soarele e alb, părul Ștefaniei
lucește cu irizații de magenta
pielea ei e fină și moale
mânuțele
apucă smocuri de iarbă și le aruncă în aer
privim cerul toți trei și suntem
atât de fericiți.

În bastionul decupat de geamul biroului
regizorul ratat și prietenii lui beau
prima sută de whisky, e
11 și-un sfert în
cetate
mersul precipitat al unei studente ce
iese din tură și fuge la seminar
răzbate în ecouri concentrice
cu figura incertă și trupul
pixelat, amestecat cu
pavajul.
vuietul autobuzelor dincolo de zid
amestecă totul
într-un fel de pâclă înneacăioasă.

"La marginile memoriei e atât de frig încât
Dacă o lebdă ar fi împușcată
În rană un bătrân ar putea locui"
Spune poetul bărbos, bălbându-se
Ca și când s-ar poticni deasupra consoanelor
"E atât de frig încât"
și lumea din sală începe să tremure
cuprinsă de un frison convulsiv
iar lebedele de pe lacul Iulius
paralizează, devin blocuri de gheață
luminile orașului pălpăie
iar Caius și Laurențiu se trezesc
cu capetele greoaie la masă
vorbind despre singurătate
despre lipsa de sens a tuturor lucrurilor
despre bătrânul poet
și amantele lui din tinerețe.

Dar unde începe viața, unde
se termină halucinația ipocrită în care
ne scufundăm zilnic, mă
întrebi, trântind halba de masă,
perorând spre tavan ca
atunci când, adolescenți, vedeam
lumi de săpun deasupra barului fără
să fim nevoiți să ieșim dinăuntru.

Stăm întinși pe malul
Mediteranei, e
23 august îmi zici, îți mai amintești
Paradele și miile de baloane zâmbetul
Mândru și tâmp al educatoarelor
Care ne împingeau pe bulevard?
A fost atât de demult încât
Pare să nu se fi petrecut cu adevărat
O țară îngropată în memorie
O copilărie ca un film foto voalat
Pe care n-o să-l mai recuperăm niciodată
E bine acum
E bine
E bine să avem bani, cum spune George
Iată, mâncăm fructe de mare și
Privim vasele ce trec pe Mediterana
Ca niște nave din StarWars
Privim fetele tinere cu
Trupuri bronzate tremurând
În aerul diamantin al dimineții
Imagini holografice, fragmente de halucinații
Decupate adânc în retină.

În șura bunicii
Câteva rânduri de lemne clădite
Tăiate scurt, simetric
Alături
Niște grinzi și cărămizi acoperite
Cu saci de plastic
Urmele tăcute ale bunicului
Peste care tu îți treci palmele căutând
O mașinuță pierdută
Câteva clipe și-apoi
Fuși iarăși după găini
Prin praful din curte

Ștefania e bine, îmi spui
Îi va fi bine acolo, cu ceilalți
O vor crește alături de mulți copii nu va fi
Singură la părinți ca noi
Peste cinci, peste zece, peste 20 de ani ai s-o
Zărești undeva pe o stradă și
Vei vedea cât va fi de frumoasă, poate
Îți va recunoaște pentru o clipă vocea
Sau poate că nu.

În fața noastră râde oricum
Boala sau Moartea, cum scria Andrei
Nu am crezut nici anul trecut nici
Săptămâna asta că el
a murit
Am respirat aerul tare al muntelui
Pe promenada pe unde treceam
De câte ori veneam la Brașov
Andrei a murit, poemele lui
Vorbesc în continuare despre frumusețea
Lucrurilor simple despre
Prietenie și dragoste
Fiecare student are în voce
O inflexiune a râsului lui
În încăperea cafelei singurătatea mea
E identică cu a tuturor celorlalți
Cineva îi pomenește numele
Se lasă tăcerea
Poemele lucrează în noi, imperturbabile
Ca niște nanomiți ce își duc programul la
capăt.

Ce poate fi mai frumos
Marea izbindu-se de malul stâncos
La poalele unui deal cu măslini
Hotelul în vârf
Contemplând albastrul netulburat
Pielea ta albă, albă, palma mea
Lipită de umărul tău
De acum cinci, zece, douăzeci de ani
Nemișcată
Ca o promisiune nespusă
Ca un miracol împlinit
Ca o viață ce se tot naște.

În decembrie
Foșnetul cald al bibliotecii când
În nopțile nesfârșite de ger
Copertile șovăitoare așteaptă
Palmele mele, lumina sferică a veiozei
Ca un cocoon protector în jurul canapelei
În jurul tău care visezi alături
Orașe cu arhitecturi fabuloase sau
Plaje pustii pe maluri umbroase
de insule îndepărtate.

“Sper ca spectatorii să vină deschiși emoțional și fără idei preconcepute despre teatru, să fie curioși și activi”

Regizorul Radu NICA într-un interviu realizat de Laurențiu BLAGA

Compania Liviu Rebreanu a Teatrului Național Târgu-Mureș a ieșit la public cu o nouă premieră, *SUPERNOVE* de Alexandra Pâzgu, în regia lui Radu Nica.

Premiera a avut loc miercuri 15 februarie 2017, de la ora 19.30, la Sala Mică.

SUPERNOVE, un titlu destul de incitant, chiar “exploziv”, stelar, dacă ne referim strict la semantica sa. Cum s-a ajuns la acest titlu în lungul drum parcurs până la această propunere finală?

Radu Nica: A fost un drum destul de lung, dat fiind că subiectul principal al spectacolului e frica. Am ajuns însă împreună cu Alexandra (Alexandra Pâzgu) la concluzia că spectacolul trebuie să fie nu doar o înșiruire a fricilor performerilor, dar și o explorare (sau măcar o intuire) a ceea ce este dincolo de frică, de moarte etc. Așa am ajuns la raportul nostru cu universul, la felul în care, finalmente, nimic nu dispare cu desăvârșire, ci e în perpetuă transformare. De aici perspectiva aceasta – cosmică.

Ai ales să faci un spectacol pornind de la zero. De fapt, nu chiar de la zero, ci de la experiența personală a actorilor cu care lucrezi, experiență transpusă cu ajutorul Alexandrei Pâzgu (autoarea textului) într-un material dramatic. Cum a funcționat acest laborator teatral?

Radu Nica: E încă puțin prea devreme să pot evalua obiectiv situația, însă până acum a funcționat... intens. Desigur că incertitudinea e mai mare decât într-un proiect obișnuit, volumul

de lucru e, și el, pe măsură, iar cantitatea de material la care renunți e și mai mare. Dar ne-am asumat acest lucru. Cred că va ieși un spectacol care arată și transmite altfel decât celelalte pe care le-am făcut până acum. Sunt curios cum vor evolua lucrurile până la sfârșit, căci gradul de incertitudine la un astfel de proiect e mare și suspansul se va prelungi până în buza premierei. E cu adrenalină.

Care e diferența pentru tine, ca regizor, între a transpune scenic un text finit (fie el clasic, fie el contemporan) sau a genera material teatral într-un exercițiu de tip work in progress?

Radu Nica: E o diferență uriașă. Aproape i-aș spune că e o altă meserie. Într-un astfel de demers ești complet dependent de oamenii pe care îi ai în echipă. Deschiderea, onestitatea, duranța, creativitatea tuturor sunt condiții sine qua non și determină într-o măsură uriașă calitatea produsului finit. Funcția mea e mai degrabă a unui arbitru, care încearcă să creeze un context propice dezbaterii de idei și a stimulării creativității. Desigur că eu sunt Acela care ia deciziile finale, însă tipul acesta de lucru colectiv te obligă la o autochestionare mult mai intensă decât într-o constelație clasică. Acolo rolurile sunt clar împărțite, aici aproape totul este supus dezbaterii. E un pariu destul de mare, deoarece toți cunoaștem celebra vorbă conform căreia teatrul nu se poate face în context democratic. Ei bine, eu cred că un mediu mai permisiv, mai fluid din punctul de vedere al funcțiilor fiecăruia în echipă, poate genera un alt tip de creativitate. E însă un proces mai obositor și mai riscant, căci îndeobște tipul acesta de lucru funcționează în echipe deja bine rodite. Cu o parte din membrii echipei am mai lucrat, dar cu trei dintre actori nu am mai făcut-o încă, iar Alexandra nu a mai lucrat cu nici unul din noi până acum.

Declari într-un interviu că ești

interesat să cunoști oamenii cu care lucrezi, de dialogul cu aceștia și mai puțin forma spectacolului final. Este SUPERNOVE un exercițiu complet din acest punct de vedere?

Radu Nica: Da, absolut. Mai mult decât atât, acest lucru e inevitabil. Îndeobște toată lumea e concentrată pe a livra un produs la un nivel cât mai mare de calitate și-atât. Sunt extrem de fericit și recunoscător că Teatrul Național din Târgu-Mureș, în special compania “Liviu Rebreanu”, girează un astfel de proiect, care oferă mai puține garanții decât cele în formulă obișnuită de lucru. Faptul că s-a înțeles că scopul unui teatru național e și acela de a susține moduri atipice de producție mi se pare absolut salutar, mai ales că acest fenomen e atât de rar în mediul teatral românesc.

Pentru SUPERNOVE lucrezi cu scenograful Andu Dumitrescu și muzicianul Vlaicu Golcea, artiști cu care ai mai lucrat. Care e plus valoarea adusă de către aceștia spectacolului SUPERNOVE?

Radu Nica: Andu și Vlaicu sunt în primul rând doi artiști. Competențele lor sunt mult mai vaste decât funcția pe care o îndeplinesc formal în această echipă. Bunăoară feed-back-ul lor, stimulii pe care îi oferă, perspectiva bine informată, updatată și foarte diferită de cea a majorității oamenilor de teatru pe care o au asupra spectacolului la care lucrează, fac din ei niște colaboratori ideali și foarte dezirabili într-un astfel de proiect.

La ce să se aștepte spectatorii care vor veni să vadă SUPERNOVE? Ce așteptări ai tu de la acești spectatori?

La un spectacol direct, uneori subtil, alteori radical, la un puzzle de povești personale, dar și inventate, care se adresează direct lor, spectatorilor, la actori care li se dezvăluie mai intim decât se întâmplă de obicei la teatru, la

gusturi și senzații foarte diverse. Un spectacol pe care you either love it or you hate it. Sper ca spectatorii să vină deschiși emoțional și fără idei preconcepute despre teatru, să fie curioși și activi. Și sper ca spectacolul să-i provoace într-un mod plăcut, original și inteligent.

Radu-Alexandru NICA este regizor și istoric de teatru. A absolvit secția de regie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, după ce a studiat teatrologia la Ludwig-Maximilians-Universität din München și regia la Bayerische Theaterakademie „August Everding”. Este doctor în teatru al Universității de Arte din Târgu-Mureș, iar în prezent e lector la Facultatea de Teatru și Televiziune din Cluj-Napoca. A montat pe scena Teatrului Național „Radu Stanca” din Sibiu numeroase spectacole, printre care Am angajat un ucigaș profesionist (Aki Kaurismäki), Nora (Henrik Ibsen), Vremea dragostei, vremea morții (Fritz Kater), Balul (după o idee a Theatre du Compagnon), Hamlet (W. Shakespeare) și Breaking the waves după Lars von Trier (nominalizat de UNITER la categoria Cel mai Bun Spectacol, în 2010). A colaborat ca regizor invitat cu teatre de prim rang din România în Cluj, Timișoara, Iași, București etc. Totodată, spectacolele sale au fost jucate pe scenele din Chicago, Liverpool, München, Gdansk, Essen, Heidelberg, Ulm ș.a. A obținut numeroase premii și distincții, printre care Premiul pentru Debut al UNITER (în 2005, pentru Nora) și două nominalizări la premiul UNITER pentru regia spectacolelor Mountainbikerii de Volker Schmidt, montat la Teatrul German de Stat din Timișoara (în 2012), respectiv Incendii de Wajdi Mouawad, producție a teatrului Maghiar de Stat Csiky Gergely din Timișoara (în 2015).

Guner Akmolla

Sunt câțiva ani de când stufosul „cer” al literaturii constănțene este atacat, iubit și cucerit de către o personalitate plină de temperament și creativitate, distinsa doamnă Mihaela Meravei, prezentă acum cu cel de al cincilea volum de poezii de după primele: „Viața pe verticală”, „Simțuri elementare”, „Cu inima lipită de fereastră”, „Duminica păpădiei”. Depășind barierele convenționale, poeta abordează tema atât de dragă liricii moderne, tema luminii constituită în cunoaștere și în uman, în iubire și în sacralitate. Iată o dovadă în acest sens: „am săpat cu degete osândite/ locul adânc din inima pământului/ unde să-mi pun cuvintele la înmugurit/ strivind cu călcâiul iubirii celelalte îndoieli”, versuri sinteză din poezia ce deschide volumul, „tăniță de lumină” / pag11, în care, pentru a ne introduce în tema și în metafora predilectă: „lumina, iubirea, pământul adăpost al inimilor”, autoarea se folosește de cuvinte cheie. Acestea vor determina o traiectorie originală a textului, axată pe o sinceritatea dezarmantă a poetei care, fără

îndoială, iubește OMUL! Sensuri divergente pornesc de la imaginea de trudă a omului, aplecat spre cunoaștere și eliberare, astfel Mihaela Meravei își pune „cuvintele la înmugurit” pentru a strivi „cu călcâiul iubirii celelalte îndoieli”.

Poeta este un suflet dăruit umanului, dar și, zbuciumului etern-uman în fața marilor praguri ale vieții: nașterea, copilăria, tinerețea, maturitatea, bătrânețea, întinericul din final. Este un răspuns poetic în aceste versuri: „întorcându-mi viața pe toate părțile/ să văd pe unde s-a despicat/ căci își făcea lumina drum/ ca-ntr-un regat/ prin omenescul meu păcat/ am găsit locul inimii gol/ în cuibul ei/ doar pene de cocor și un condei” (m-am trezit în altă viață/pag14).

Da, așa este, din iubirea poetei se naște lumina și creația. Avem, aici, cuvântul și cântecul poetic care umple inimile, nelăsând umbră și vindecând suferința...

Tecele majore, prin care poeta ne cere s-o citim, s-o înțelegem și să ne bucurăm alături de ea, pentru viața ce ne-a fost dăruită, sunt: lumina, pământul, marea, iubirea, cunoașterea, timpul, universul mare și universul mic, raiul și cerul, în care cromatica devine un paradis, așa cum este evidențiat în poemul „până la limită”/pag 32: „aerul verde al Edenului îți inundă plămânii”.

Dar, deasupra acestor aspecte evocate cu grația specifică poetei Mihaela Meravei, este tema unică a umanului, cuplul, familia, femeia cu chip de lumină și fe-

meia - poezie, neamul, uniunea sentimentelor etern umane, fără de care n-ar exista viață, n-ar putea să se nască și să crească iubirea. De aceea, în poezia d-nei Mihaela Meravei, înfloresc cireșii luminând „coapsele primăverii”: „lumină simți cum au înflorit cireșii/ cu mirosul părului tău/ se scutură petale în Graalul/ dintre coapsele primăverii” (au înflorit cireșii/pag15)

Simplitatea și naturalitatea cunosc în versul acestei poete de la malul mării, o împletire armonioasă și absolut originală: „un car de vreme a trecut de când/ nu mai am loc în cuvinte/ haina lor mi-a devenit bolnăvicioasă și străină” (nu mai am loc în cuvinte/pag21).

De mii de ani poezii lumii au scris poezii de dor și de dragoste, de mii de ori s-au plâns de sărăcia cuvântului. Înscriem în această pagină de „revoltă” regretul că nu putem să exprimăm noianul de sentimente cu care se revarsă avalanșele iubirilor și sentimentelor poetice. Dacă poetul medieval era îndrăgostit de „urma pașilor iubitei”, dacă romanticii căutau pe lună „ochii și răspunsul iubitei”, poeta de față este toată o „iubire și un gând”.

Prin grafica realizată sugestiv, cu artă a formelor și a culorilor, antrenând lumina și umbra precum în viață, trăim bucuria și amarul, urcarea și coborârea, lacrima și zâmbetul. Aceste minuni coloristice sunt semnate cunoscutul artist plastic, domnul profesor, Constantin Grigoruță, membru al Uniunii Artiștilor

Plastici din România. Versul și tabloul întregindu-se într-o armonie a sferelor celești.

În documentata prefață, doamna prof. dr. Anastasia Dumitru ne îndeamnă să citim volumul de poeme ale luminii poetei constănțene. Eu vă rog să ascultați, în tăcerea dintre cer și pământ, vocea lirică a doamnei Mihaela Meravei care, după o onirică traversare pământ-cer, ne șoptește secretul creației sale: „sunt poema fără chip” și ne cere s-o urmărim: „sunt femeia fără chip închideți-mă în mine! apoi închideți-vă ochii și/ priviți-mă în interiorul vostru;/ sunt cuvântul fără semne dar însemnat de iubire/ deschideți-vă sufletul și ciuliți urechile/ să auziți cum vă cântă Universul!” (sunt poema fără chip/pag78). Astfel, avem un întreg univers, într-un volum de poezie!

Ne face o deosebită plăcere să vă invităm, vineri, 17 februarie 2017, ora 18⁰⁰
la vernisajul **Bienalei Naționale**
ceramică - sticlă - metal, ediția a VI-a

METAFORE INCANDESCENTE la Tg. Mureș

Evenimentul se bucură de sprijinul:

Retrospectivă MAJOR GIZELLA la Galerile UAPR

Mana BUCUR, artist vizual profesionist, președinte UAPR Târgu-Mureș

La începutul lunii februarie am vernisat o expoziție retrospectivă de lucrări picturale și de grafică a uneia din cele mai prolifiche artiste plastice profesioniste pe care le-a dat școala din Ardeal, respectiv liceul de arte din Târgu-Mureș și școala superioară de belle arte din Cluj, Major Gizella.

CV-ul ei este impresionant, multe expoziții personale, de grup în țară și străinătate, lucrări în colecții publice și particulare. O parte, subliniez, o parte din lu-

crările sale avem privilegiul de a le admira în generoasa noastră galerie recent renovată, deschisă publicului timp de 3 săptămâni (15 februarie).

Deși Major Gizella este o figură binecunoscută în lumea artistică, vă voi aminti câteva date biografice despre artistă: s-a născut în județul Brașov, a urmat cursurile liceului de arte din Târgu-Mureș promoția 1957 (acum 60 de ani) mai apoi urmând studiile superioare ale Institutului de arte plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca, îndrumată fiind de către profesorii Teodor Harșia, Kadar Tibor, Petru Feier și Andrassy Zoltan. A urmat o lungă carieră de pedagog la Gheorgheni, Reghin și Târgu-Mureș dar activitatea cea mai valoroasă și îndelungată a desfășurat-o la Liceul de arte din Târgu-Mureș. Timp de 22 de ani a format generații de tinere vârstare/artiști predând grafică la un înalt nivel de profesionalism. Sunt sigură că printre cei prezenți se aflau mulți foști elevi de-ai săi, la rândul lor și ei dascăli azi. Iată

cum se perpetuează generații de artiști făuritori de frumos fără de care viața și lumea noastră ar fi sumbră, toate acestea nefiind posibile decât cu efortul și dăruirea acestor dascăli inimoși din rândul cărora și Major Gizella face parte. Nu în ultimul rând menționez că este jumătatea unui cuplu de artiști/dascăli, soțul ei fiind binecunoscutul pictor și profesor Datu Victor care i-a stat și îi stă alături de o viață întreagă.

Închei prin a-i mulțumi colegii noastre pentru acest dar

frumos, expoziția ei, felicitând-o, urându-i viață lungă, sănătate, multă inspirație și putere de muncă.

Totodată am avut privilegiul de a-i asculta pe scriitorul Nagy Miklos Kund, sculptorul Mureșan Gheorghe și pe vicepreședintele Consiliului Județean Mureș Alexandru Cîmpeanu care a oferit o diplomă și un frumos buchet de flori, mai apoi ne-am delectat cu un frumos intermezzo muzical interpretat de două eleve de la Liceul de muzică.

Posibilități și căutări sub semnul înnoirii

Nagy Miklós Kund, critic de artă

Arta mureșeană înseamnă mai mult decât reușește să etaleze de obicei. Nu e puțin nici ceea ce creatorii profesioniști oferă publicului și breslei prin filiala locală a Uniunii Artiștilor Plastici din România dar aprecierile privind situația artelor vizuale din acest perimetru ar crește semnificativ, imaginea generală a iubitorilor de artă cu privire la fenomenul artistic mureșean s-ar îmbunătăți simțitor, dacă toți factorii implicați s-ar strădui să implementeze mai eficient în opinia publică tot ceea ce se întâmplă în artele plastice și decorative atât în cadrul organizatoric probat și păstrat de multe decenii, cât și individual sau prin alte forme de organizare mai nou înființate. Fără schimbare de viziune, fără înclinație spre o reinnoire continuă intenția aceasta nu are sorți de izbândă. Semnalele pozitive venite din partea Filialei Mureș a UAP ne dau speranțe: strădania de deschidere, de afirmare multiplă a artei vizuale contemporane se concretizează tot mai des. Renovarea principalului spațiu de expunere al filialei și avansarea galeriei de la parterul Palatului Culturii la un nou rang printr-o denumire marcantă se înscrie tot în acest efort de redefinire și reaccentuare a exigențelor. Dar se observă și alte semne care ne-au putut convinge că majoritatea creatorilor pe care conducera filialei se poate baza este convinsă de importanța unei prezențe colective mai accentuate, de un feedback mai bogat și mai pătrunzător și în această direcție chiar dorește să aibă o contribuție comună mai însemnată.

Merită să amintim aici câteva idei și inițiative care în privința așteptărilor profesionale au ridicat destul de mult ștacheta. Ar fi bine ca în continuare acesta să fie nivelul care determină toate manifestările organizate de comunitatea artistică mureșeană. Ne gândim la acele acțiuni care în felul lor sunt specifice și unice, ca de exemplu expoziția anuală de artă textilă Ariadnae care de două decenii are un succes de necontestat, putem să ne referim la proiectul TOTEM, inițiat în urmă cu un deceniu și jumătate care de asemenea are un puternic ecou. Acestea au exploatat în așa fel forțele și energiile locale axate pe nevoia de noutate, inedit și neobișnuit, încât au reușit să se alinieze pe principalele fenomene, tendințe artistice mondiale, ținând cont și de perpetua schimbare prin care trece arta modernă contemporană. Așa se explică și faptul că într-o perioadă relativ scurtă au devenit /re/cunoscute și și-au dobândit un statut național. N-ar fi exagerat să credem că ele ar

merita să cunoască o extindere internațională.

Desigur cu o floare nu se face primăvară, nici cu două. Doar două manifestări importante, fie ele oricât de apreciate, nu pot scăpa de povara mediocrității o comunitate de creatori care e nevoită să se lupte cu mulți factori care-i îngreunează activitatea. Nu este de ajuns să-ți recunoști posibilitățile, este nevoie și de sprijin mai substanțial pentru ca virtualul să devină realitate. Din punctul acesta de vedere autoritățile menite să susțină mișcarea artistică, consiliul local și cel județean nu par a fi la fel de generoase ca unele instituții și organe competente din împrejurimi care au un potențial economico-financiar mai mic - de exemplu cele din Bistrița, Sfântu Gheorghe sau Miercurea Ciuc, tot reședințe de județ - și care totuși acordă artei plastice o atenție și un ajutor material mai mare decât la noi. Să sperăm că viitorul apropiat va aduce unele schimbări benefice și în această direcție dar bineînțeles reinnoirea trebuie să pornească în primul rând de la artiști. Cândva, în vremuri mai grele renumele mișcării artistice MAMŪ a ajuns chiar și peste hotare, mai târziu și Salonul de Umor a dobândit o popularitate deosebită iar evenimentele organizate cu ocazia Taberelor de creație Bolyai au creat efervescență spirituală în oraș prin noutatea și caracterul lor neobișnuit. Rezervele existente ar putea fi mobilizate pe această linie. Desigur nici oferta actuală nu este săracă în acțiuni și manifestări ieșite din comun, și acestea ar merita să se bucure de o atenție mai mare și să ajungă în focarul opiniei publice. În acest sens e de-ajuns să amintim performanțele raku și cele cu arderea „vrăjitoarei” mureșene organizate an de an în curtea atelierelor de creație, expunerea drapelurilor pe zidurile cetății medievale, acțiunile comune cu colectivele artistice din județele limitrofe, expozițiile realizate la schimb cu alte comunități de creație, amplele manifestări organizate sub genericul Noaptea muzeelor, Noaptea albă a galeriilor etc. În întreaga lume muzeele și galeriile au lăsat în urmă liniștea activității lor obișnuite, pornind o puternică ofensivă pentru recucerirea publicului. Această atitudine poate da un imbold artiștilor plastici mai nou artiști vizuali, chiar simțim această determinare în momentul de față și precizez ca merită să fie încurajată, concretizată și transformată în realitate. Izvorul talentelor este de nesecat dar trebuie să găsim acele căi și metode prin care cu toții am putea profita și mai mult de el.

Prima ediție din 2017 a Cenaclului LitArt – o incursiune în memorie

Elena POLEARUȘ

În încăperea Atelierului Cafelei era o liniște primitoare întreruptă doar ocazional de clinchetul unui pahar, zgomotul aparatului de cafea, fericirea unui răs înnăbușit sau entuziasmul unei îmbățișări calde. Era 31 ianuarie, dată ce marchează întâlnirea aniversară de 1 an de la începerea întrevederilor lunare ale **Atelierului de literatură LitArt** și, totodată, prima ediție din nou an.

Prima lectură i-a aparținut poetului Savu Popa, venit tocmai din Sibiu pentru a împărtăși cu publicul mureșean o părțică din suflet prin opt din poeziile sale. Poemele citite nu au rimă sau titlu, menționează des figurile părinților, iubirea și sunt prezentate cu o intonație iscusită cu descrieri metaforice puternice. În opinia lui Constantin Nicușan, ceea ce impresionează, este un permanent dialog cu spiritul, ancorări în zona deja consumată, acel prezent care poartă încărcătura trecutului, aspecte trăite deja sau într-o exprimare mai metaforică, „logodna între sentimentul trăit acum în prezent [...] și recursul la zone ale trecutului, care nu s-au stins, care, asemenea unui jar, mocnesc”. Scoate în evidență frumusețea anumitor versuri care formează o imagine interesantă „tăcerea din ochii mamei/ un meteorit prăbușit”, marcând totuși în același timp prezența anumitor versuri de încărcătură, care acționează ca un balast și de care poetul ar trebui să se debaraseze pentru a contribui la muzicalitatea versurilor. Călin Crăciun, încântat să ne revadă în această atmosferă literară, a început prin a discuta literatura ultimilor ani care ne-a obișnuit cu „o poezie făcută pe loc, care seamănă cu un artist de rap”, ceea ce a dus la o saturație a aces-

tui gen și cerând o reîntoarcere la încărcătura metaforică și exprimarea prozaică. Din fericire, spune el, Savu Popa combină ambele registre, prin reintroducerea tensiunii pe calea artificului metaforei care te lasă copleșit și care nu îl lasă să îi caute slăbiciuni la prima lectură, preferând să rămână impresionat.

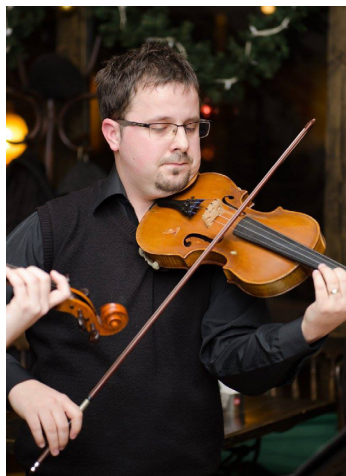
În scurta pauză programată pentru a reumple paharele și a pregăti mințile pentru următoarea etapă lirică, sala a fost umplută de muzica lui Mozart în interpretarea încântătoare a lui Szakacs Zoltan la vioară, și a lui Benczedi Orsolya la violă.

Trezii din reveria muzicală, am fost imersați sub hipnoza vocii Mediane Stan, cea de-a doua poetă din acea seară, o voce atentă, teatrală, care ne-a citit patru poezii de un lirism fermecător, în care Călin Crăciun a remarcat clar gestiunea unei conștiințe artistice elaborate, consolidate. Există și o legătură fragilă ce-i drept, între cei doi poeți, fiind „prezente și aici unele scormoniri la formulele mai vechi ce păreau perimate: e o poezie cate-goric nostalgică, care face legătura cu ceea ce poate fi numit tradiționalismul românesc – legătură cu tâlc, [...] o asumare foarte lucidă și chibzuită.” Constantin Nicușan, familiarizat din trecut cu scrierile autoarei, nu poate să nu remarce experiența scrierii literaturii pentru copii, care o face pe Mediana un foarte bun recitator, posedând o siguranță a expresiei. Ea poate să treacă „cu mare ușurință între real și fantastic, [...] ceea ce îi dă textului mult șarm, o vrajă asupra realității cuvintelor”. Aceasta, spune el, reușește prin asocierea de vorbe să le revitalizeze și însuși așezarea în pagină curge ca o muzică.

După cel de-al doilea intermezzo în care am fost delectați cu muzica secolelor XV și XVI, a venit rândul lui Dumitru Mircea Buda să citească din noile lui creații. La a doua prezență la microfon în cadrul acestor întâlniri în calitate de poet, Buda a citit 15 poezii, din nou, fără titlu, scurte, în care descrierile și locurile îmbătate ocazional în aburii alcoolului și înconjurate de eul feminin ocupă majoritatea spațiului liric. Constantin Nicușan observă această „avalanșă de imagini, până la urmă pornim de la acea polarizare poetică a banalului”, spune el, iar în concepția sa, „recursul la memorie a fost o temă comună celor trei poeți din această seară”. Recunoaște filologul din spatele limbajului elaborat, scoate în evidență absurdul care aduce un pitoresc spectaculos – „demonul kafkian”, „diapozitivele disperării”, toposul, ideile politice, dar recomandă specularea momentelor și angrenarea acestora în anatomia poemului. Călin Crăciun se bucură de revenirea mai puternică a poetului (la fel ca și cea a lui Nelu Mărginean din ediția trecută), observând că – sunt poeme de o cu totul altă factură în raport cu ce am auzit acum un an. Aceste poeme sunt pline de imagine, în spatele căreia se află o școală de regie și în fiecare se ascunde o emoție, spune el, iar per ansamblu este vorba de o tonalitate gravă, mascată sub aerul indiferenței, „niște interogații, [...] idei profunde, ascunse într-o impresie de povestioară anecdotică pe alocuri”.

Utimele acorduri de vioară și violă au adus era romantismului în frumoasa încăperea din Atelierul Cafelei, iar Adrian Giurgea a încheiat seara invitându-ne la ediția din luna februarie.

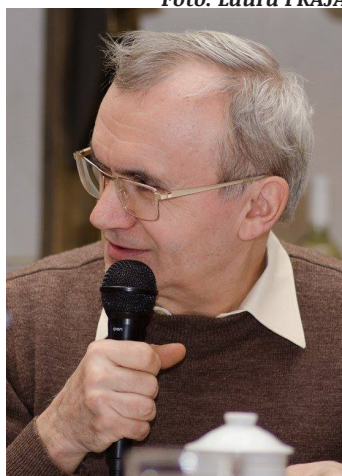
Foto: Laura PRAJA

Szakacs Zoltan

Călin Crăciun

Constantin Nicușan

LitArt

Publicație lunară de cultură.
Apare la Târgu-Mureș
sub egida onorifică a filialei
locale a Uniunii Scriitorilor
din România.

ISSN: 2067 - 5240

EDITOR:
PFA GIURGEA ADRIAN ARMAND
Editura LitArt

Parteneri editoriali:

**Societatea Scriitorilor,
Editorilor și Tipografilor
Mureșeni**
și
Editura Ardealul

Colegiul onorific:

Cornel MORARU
Al. CISTELECAN
Iulian BOLDEA
Eugeniu NISTOR
Zeno GHIȚULESCU

Redactor-șef:

Adrian A. GIURGEA

Redactori-colaboratori:

Mana BUCUR
Cora FODOR
Dumitru-Mircea BUDA
Călin CRĂCIUN
Mediana STAN
Mihai SUCIU
Laurențiu BLAGA
Cornelia TOȘEA
Adrian RENTEȘA
Ioan GĂBUDEAN
Nelu MĂRGINEAN

Adresa de corespondență:
Târgu-Mureș
str. George Enescu nr. 2.
E-mail: redactia@litart.ro

Conținutul editorial
al revistei poate fi găsit
și pe internet
la adresa www.litart.ro

Autorii își asumă exclusiv
responsabilitatea pentru origi-
nalitatea articolelor, dar și pentru
opiniile exprimate.

Proiect editorial susținut de

Mulțumim!